

En 91-årig kvinna påträffades död i ett rökfyllt hus i Långviken, söder om Skellefteå, på söndagen. Kvinnan bodde ensam i den lilla stugan nära ett av sina barn. Hon hittades av brandpersonalen invid sängen. Troligen har en brand levat och pyrt en längre tid. Huset blev aldrig övertänt utan

KARLSKOGA: Antänd av cigarett i huset

Bränd man hittad död i sin rullstol

En man i 80-årsåldern hittades i går död i sin villa, svårt bränd av en cigarett som antänd mannen.

sten som skulle besöka mannen kom till den rökfyllda villan och kunde inte ta sig in. Vårdehavaren och ett par andra var rökfylld och läste till platsen. Inne i villan hittade vi en död man som satt i sin rullstol, svårt bränd, berättar Nisse Norwall, brandmästare i Karlskoga.

och i rullstolen. Villan blev inte skadad annat än av rökken säger Nisse Norwall. • Skär dog mannen? - Det är omöjligt att säga. Mannen kan ju ha dött i sin rullstol och tappat cigarett men det om i alla fall hoppas att mannen var död redan innan det började brinna i brann, avslutar Nisse Norwall.

Troligen cigarett

Vad som orsakat branden var i går kväll sedan att någon man i huset var på väg ut

På polisen ledningscentral i Örebro var man i går kväll mycket förtrogen om det som kring branden och ännu vid tiden pågick undersökning

En dog och sex skadades när lägenhet brann

Degerfors: En 45-årig kvinna dog, en brandman brännskadades och fem barn och ungdomar fick räddas genom fönstret vid en lägenhetsbrand i Degerfors natten till lördagen.

Ett tidningsbud såg hur det rök från lägenheten och slog larm strax före halv tre på morgonen. En passerande långtradarchaufför stannade till och hjälpte enligt polisen till att få ut barnen och ungdomarna ur lägenheten via fönstret med hjälp av en stege.

De fem, som är i åldrarna 12 till 20 år, fick rökskador och fördes svårt chockade till sjukhuset. Vad som orsakat branden är oklart. TT

Kvinna dog efter brand i servicehus

● **MOTALA (MT).** En 89-årig kvinna omkom i går morse av de skador hon ådrog sig i den brand som utbröt vid servicehuset på Tranås väg i Motala. Branden var omfattande och en teknisk undersökning av platsen. Branden begränsades till en del av servicehuset och en del av servicehuset och en del av servicehuset. TT

Kvinna omkom i brand

● En kvinna omkom i en sommarstugebrand strax norr om länsgränsen mellan Blekinge och Småland natten till söndag. Larmet om branden gick vid midnatt. Stugan var övertänd när räddningsfolket kom fram till samhället. Ett par kilometer från Brömsebro, var under kontroll hit

Omkom i hyreshusbrand

● En person hittades omkommen vid en hyreshusbrand i Tyresö sydost om Stockholm natten till lördagen. Eldsvådan bröt ut kvart i tre och fick ett explosionsliknande förlopp, säger vakt-havande vid polisen i Nacka. Tack vare att brandstationen ligger i närheten av brandplatsen var räddningspersonal snabbt på platsen och kunde bekämpa elden innan grannlägenheter drabbades. TT

dog i brand

Grannarna gjorde allt för att rädda kvinnan.

Men när de öppnade dörren välldes röken ut från lägenheten.

Dödsbränder 1999

RÄDDNINGSVÄRKET

Dödsbränder 1999

Rapporten har utarbetats av
Björn Totting, Malmö Brandkår
Ulf Erlandsson, Räddningsverket
Räddningsverkets kontaktperson:
Ulf Erlandsson 054-10 40 00

2000 Räddningsverket, Karlstad
Räddningstjänstavdelningen
Enheten för olycksförebyggande verksamhet

Beställningsnummer I99-077/00
2000 års utgåva

DÖDSBRÄNDER 1999

Bakgrund

I januari 1999 tog Räddningsverket initiativ till en fördjupad uppföljning av dödsbränder i Sverige. För att få ett jämförelsematerial från en längre tidsperiod gjordes dessutom en uppföljning och analys av tidigare material.

Målet med arbetet är att få erfarenheter och kunskaper för att genom olika åtgärder kunna minska antalet människor som omkommer eller skadas vid bränder. För att bli så heltäckande som möjligt har insamlingen av uppgifter skett genom olika kanaler:

- Samarbete med Svenska Brandförsvärsföreningen som medverkat med uppgifter om dödsbränder baserade på tidningsklipp och annan bevakning via massmedierna.
- Bevakning av insatsrapporter från den kommunala räddningstjänsten.
- Faktainsamling om dödsbränder och de drabbade människorna genom att en särskild kontaktperson vid den lokala räddningstjänsten fyller i två speciellt utformade blanketter.
- Uppgifter från polisens tekniska utredningar.
- Samarbete med Rättsmedicinalverket och de rättsmedicinska institutionerna med uppgifter från obduktionsprotokoll.
- Fördjupade brandutredningar genom några av Räddningsverkets kontrakterade brandutredare.

Kriterier för bedömning

Det är ibland svårt att avgöra vad som ska klassificeras som ett dödsfall genom brand. För att få enhetliga bedömningar har vi använt följande kriterier:

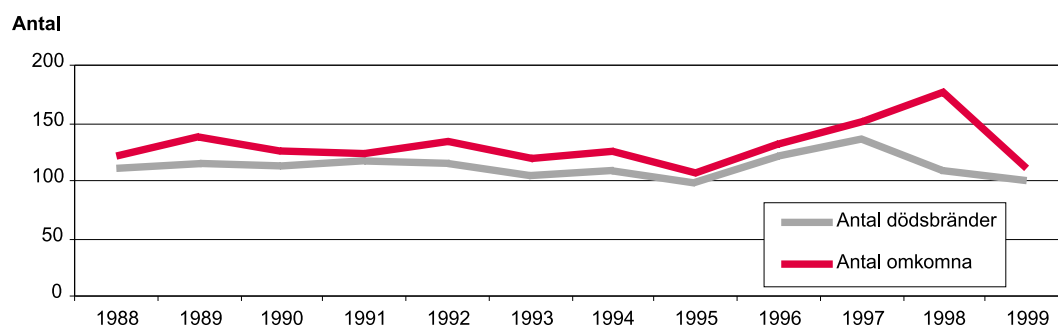
- Offret ska ha omkommit på grund av skador till följd av brand eller explosionsartad förbränning.
- Dödsfallet ska ha inträffat senast inom en månad efter händelsen.
- Vid trafikolycka med brand ska det av obduktionsprotokollet framgå att offret var vid liv när brand eller brandgaser nådde kroppen.
- Dödsfall på grund av krockvåld, elektrisk påverkan, sjukdom, hängning eller annan händelse räknas inte som dödsbrand även om kroppen i efterhand blivit utsatt för brand, explosion eller elektrisk påverkan.

Antal bränder

Under 1999 inträffade i Sverige 100 dödsbränder med sammanlagt 110 omkomna människor. Det är något lägre siffror än de närmast föregående åren.

Det ovanligt stora antalet omkomna vid bränder 1998 beror till största delen på branden i Göteborg då 63 ungdomar miste livet.

Antal dödsbränder respektive omkomna per år, 1988-1999

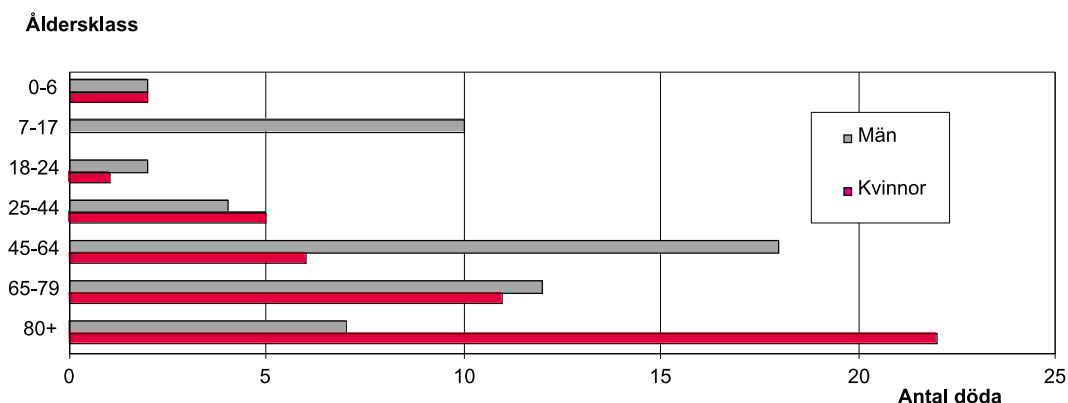

Köns- och åldersfördelning

Av de 110 människor som omkom vid bränder under år 1999 var 63 män och 47 kvinnor. En jämförelse med tidigare år visar att en allt större andel kvinnor omkommer vid bränder. Under tidigare år har dubbelt så många män som kvinnor omkommit.

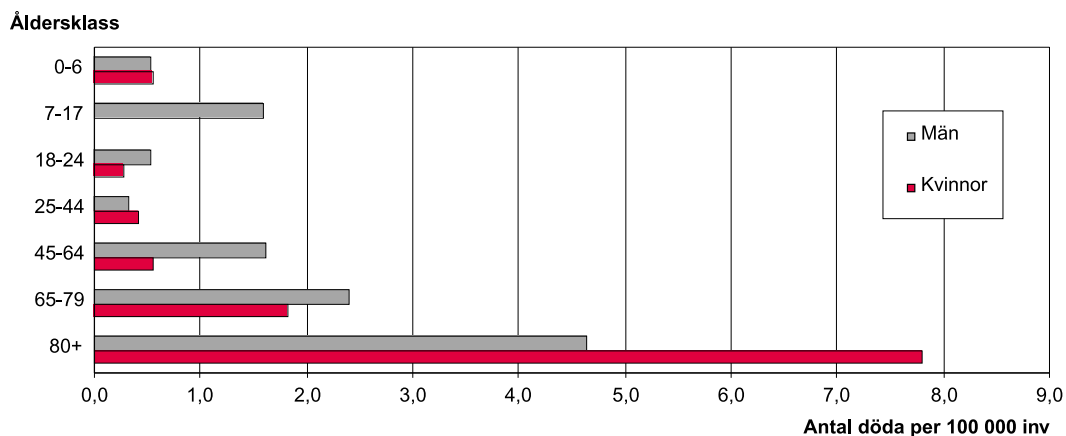
Medelålders och gamla människor är klart överrepresenterade i dödsbrandstatistiken 1999. Bland männen finns en topp vid åldern 45-64 år. Bland kvinnorna finns en ännu större överrepresentation i åldersgruppen över 80 år. Barn och ungdomar är förhållandevis förskonade från dödsbränder i byggnader. Flertalet av de omkomna i de två lägsta åldersklasserna 1999 förolyckades vid brand i samband med trafikolyckor. I åtta dödsfall som avser män har åldern inte kunnat bestämmas.

Antal omkomna vid bränder, per åldersgrupp och kön, 1999

Skillnaden mellan könen kan till viss del förklaras av att kvinnor normalt lever längre än män. Det finns alltså flera kvinnor än män som uppnår hög ålder och utsätts för åldersrelaterade brandrisker. I diagrammet nedan redovisas antalet dödsfall i förhållande till antalet personer inom de olika åldersgrupperna. Statistiken visar för båda könen på ökade dödsfallsrisker med ökad ålder.

Omkomna vid bränder, antal döda per 100 000 invånare, 1999

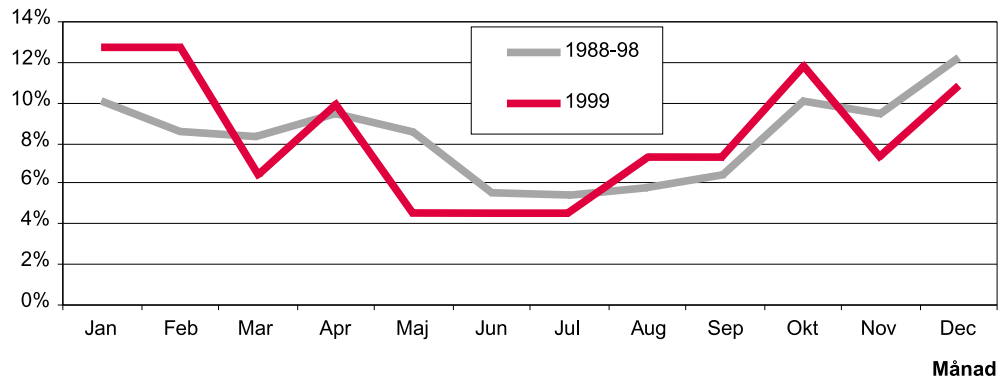

Tidpunkt

Statistiken för såväl 1999 som för den längre tidsperioden visar att antalet omkomna vid brand är större under vinterhalvåret än under sommaren:

Omkomna vid bränder, andel per månad, 1988-1999

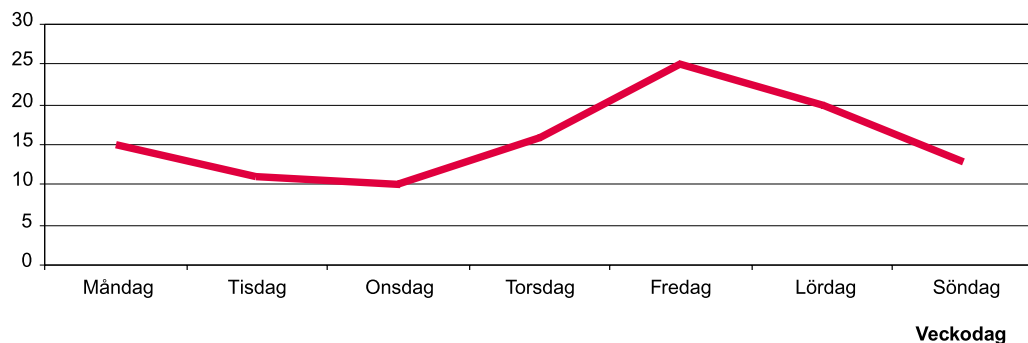
Andel dödsfall

Fördelningen på veckodagarna visar för 1999 en övervikt av antal brandoffer till fredagar och lördagar.

Antal omkomna vid bränder, per veckodag, 1999

Antal döda

Larmtidens fördelning över dygnet visar för 1999 något fler omkomna vid bränder under kvällen/natten.

Plats

Under 1999 inträffade 100 dödsbränder med sammanlagt 110 omkomna människor.

Dödsbränderna fördelar sig på följande brandobjekt:

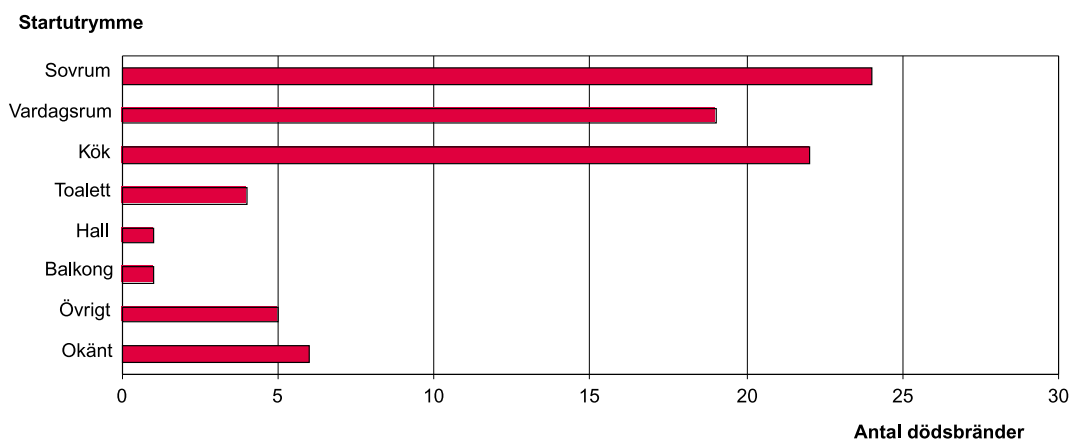
- 82 dödsbränder (83 omkomna) vid bränder i bostäder
- 5 dödsbränder (5 omkomna) vid bränder i annan typ av byggnad
- 6 dödsbränder (6 omkomna) vid bränder utomhus
- 7 dödsbränder (16 omkomna) vid bränder i samband med trafikolyckor

De 82 dödsbränderna som inträffade i bostäder fördelar sig på följande bostadstyper:

- 33 dödsbränder (33 omkomna) i flerfamiljshus
- 29 dödsbränder (30 omkomna) i villor/fristående hus
- 1 dödsbrand (1 omkommen) i ett radhus/kedjehus
- 4 dödsbränder (4 omkomna) i fritidshus
- 15 dödsbränder (15 omkomna) i särskilda boendeformer för äldre

I diagrammet nedan visas hur de 82 dödsbränder som inträffade i bostäder fördelade sig på olika startutrymmen:

Antal dödsbränder i bostad, per startutrymme, 1999

Brandens uppkomst

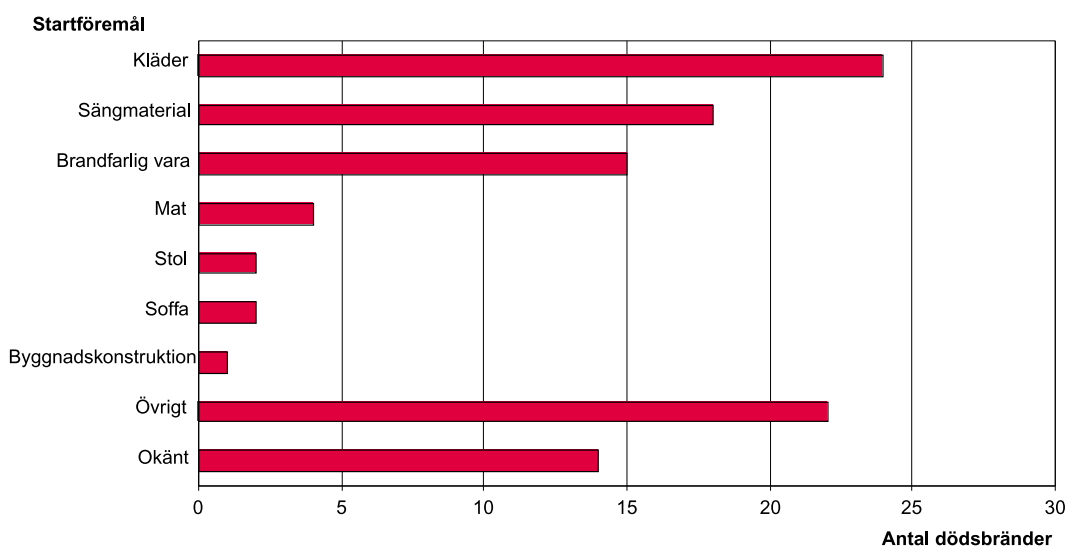
För att beskriva händelseförloppet när en brand uppstår klassificeras startföremål och brandorsak.

Startföremål

Vid 24 dödsbränder under 1999 har branden startat i den omkomnes egna kläder. Andra vanliga föremål som antänds är material i sängar och stoppade möbler.

Spilld (eller med avsikt uthäld) brandfarlig vätska är ett annat vanligt ämne för start av bränder med dödlig utgång.

Antal dödsbränder, per startföremål, 1999

Brandorsak

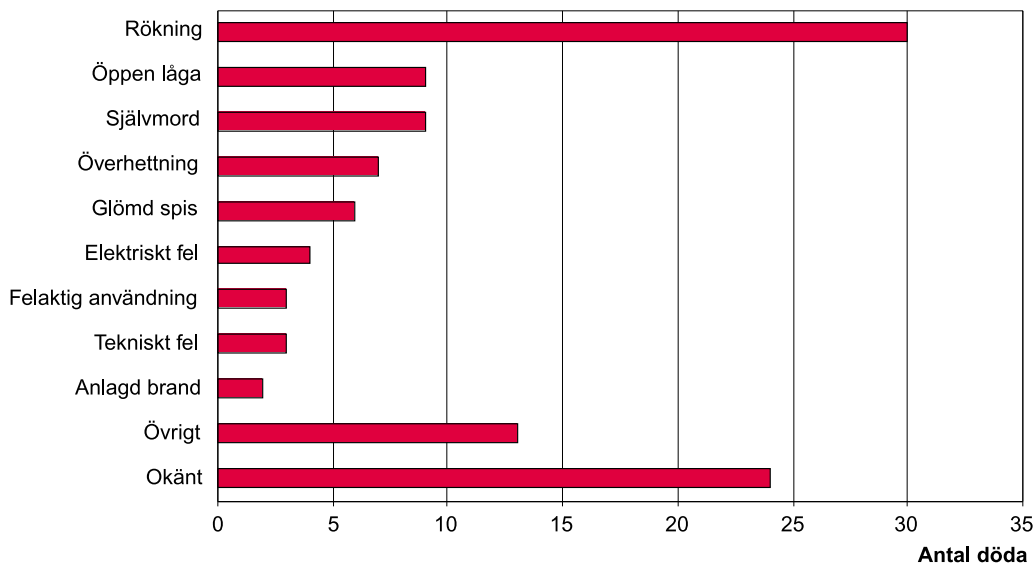
Det är sedan länge känt att den vanligaste orsaken till att det uppstår dödsbränder är rökning. Under 1999 omkom minst 30 personer av denna orsak.

En annan vanlig orsak är att en öppen låga från ett ljus, en gas- eller vedspis eller annan eld antänder kläder eller brännbara föremål i närheten.

Värmen från en påslagen elektrisk spisplatta ska normalt inte vålla brand till skåp och fasta föremål i omgivningen. Om det på plattan står en kastrull som innehåller kött, potatis eller andra brännbara ämnen kan det naturligtvis uppstå en brand som sprider sig i köket.

Antal döda i bränder, per brandorsak, 1999

Brandorsak

Fyndplats

Platsen där offret för en dödsbrand påträffas är en viktig ledtråd för om han eller hon har varit medveten om fara. Tyvärr är uppgiften om fyndplatsen ofullständig i många av undersökningsrapporterna. Men i hälften av de ifyllda rapporterna uppges att offret låg på ett golv vid upptäckten. Det tyder på att offret sannolikt varit medveten om branden men inte kunnat rädda sitt liv. Vid ungefär 30 procent av de ifyllda rapporterna uppgavs att den omkomne påträffades i en säng, soffa eller sittmöbel vilket oftast också var den plats där branden har börjat.

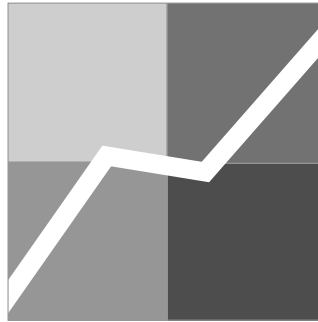
Larmväg

Vid 35 av de 100 dödsbränderna har larmet kommit från en granne, i 14 fall har andra förbipasserande larmat medan offret själv larmat vid två fall. I sju fall kom larmet från en anhörig medan automatlarm larmade vid nio bränder. Andra kända larmvägar anges för nio av bränderna. Vid 24 bränder har larmvägen inte kunnat specificeras.

Dödsorsak

Det har varit en allmän uppfattning inom räddningstjänsten att den klart vanligaste orsaken till att människor omkommer vid bränder är påverkan av farliga brandgaser, främst koloxid. Obduktionsresultaten av de 78 brandoffer som ingår i detta material visar att bara cirka 30 procent avlidit av koloxidförgiftning medan 65 procent omkommit av brännskador.

BÄTTRE STATISTIK

BÄTTRE BESLUT